

STANJE UZGOJA HRVATSKOG HLADNOKRVNJAKA 2005.

Annual Report

Nastao je križanjem toplokrvnih kobila s uvezenim pastusima ardenske, peršeronske, barbantske i drugih hladnokrvnih pasmina. Hladnokrvnjak se počeo uzgajati u Hrvatskoj tijekom prve polovice devetnaestog stoljeća. Zbog različitih početnih matičnih stada kobila te različitih pastuha hladnokrvnih pasmina koji su djelovali na područjima Hrvatske uz doprinos okolišnih čimbenika pojedinog kraja, hrvatski hladnokrvnjak prilično je heterogena populacija u pogledu fenotipskih značajki. Ujedno tome doprinosi i čimbenik koliko dugo je u pojedinoj subpopulaciji uvođena krv spomenutih stranih pastuha.

Njegova namjena bila je rad s naglaskom na vuču. Danas je tu ulogu izgubio te postao konj gotovo isključivo za proizvodnju mesa. Njegova ekološka uloga također je značajna ali nešto manje u odnosu na posavskog konja. Za razliku od posavskog konja koji je uzgajan na određenom uzgojnom području, hrvatski hladnokrvnjak uzgaja se na širem području Republike Hrvatske. Uzgojno područje proteže se pojasom od Primorsko - goranske do Vukovarsko - srijemske županije.

Kako je spomenuto u uvodu ovog izvješća, u 2004. godini započela je revizija cjelokupnog uzgoja konja u Republici Hrvatskoj koja traje kontinuirano i da lje. Revizija uzgoja, odnosno izlučenje grla koja više nisu živa ponajviše se odrazila u uzgoju upravo pasmine hrvatski hladnokrvnjak. Rezultat revizije je izlučenih 914 grla raznih kategorija ove pasmine, tako da se unatoč prirastu od 855 novorođene ždrebadi u 2005. godini, ukupno brojno stanje hrvatskog hladnokrvnjaka umanjilo za 59 grla.

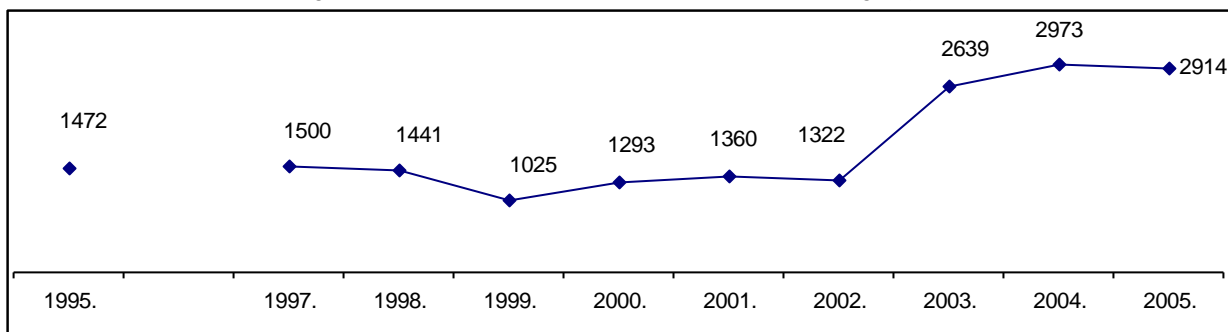
Tablica 21. Brojno stanje hrvatskog hladnokrvnjaka prema kategoriji

Table 21. Numerical strength of Croatian coldblood according to category

Kategorija / Category	Godina 2005. / Year 2005.
Pastusi / <i>Stallion</i>	99
Kobile / <i>Mares</i>	1474
Muška omad / <i>Colts</i>	120
Ženska omad / <i>Fillies</i>	366
Muška ždrebadi / <i>Male foals</i>	417
Ženska ždrebadi / <i>Female foals</i>	438
UKUPNO / TOTAL	2914

Graf 43. Pregled brojnog stanja hrvatskog hladnokrvnjaka u RH kroz godine

Graf 43. Review of numerical strength of Croatian Coldblood horses in Croatia according to year

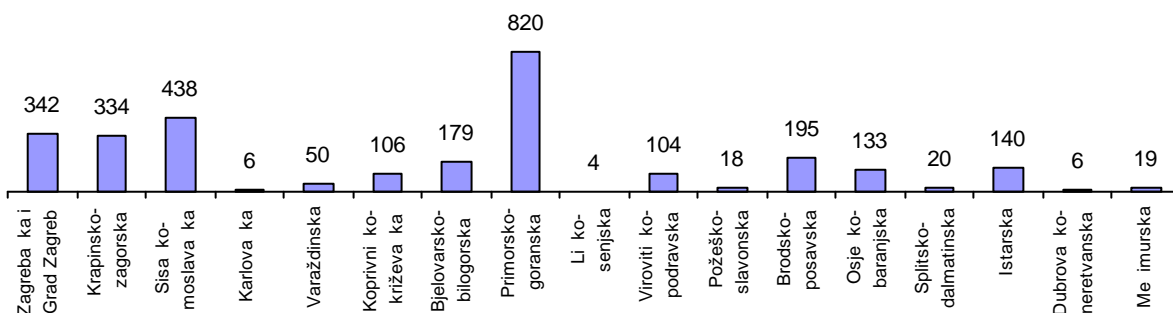
* do 2002. samo brojno stanje rasplodnih pastuha i kobila, od 2003. ukupno brojno stanje svih kategorija

* till 2002. only numerical strength of stallions and mares, from 2003. total numerical strength of all categories

Najveći broj grla hrvatskog hladnokrvnjaka prema županijama nalazi se na prostoru Primorsko – goranske županije (28,14%), a nije zastupljen u samo 3 županije.

Graf 44. Pregled brojnog stanja hrvatskog hladnokrvnjaka u RH prema županijama

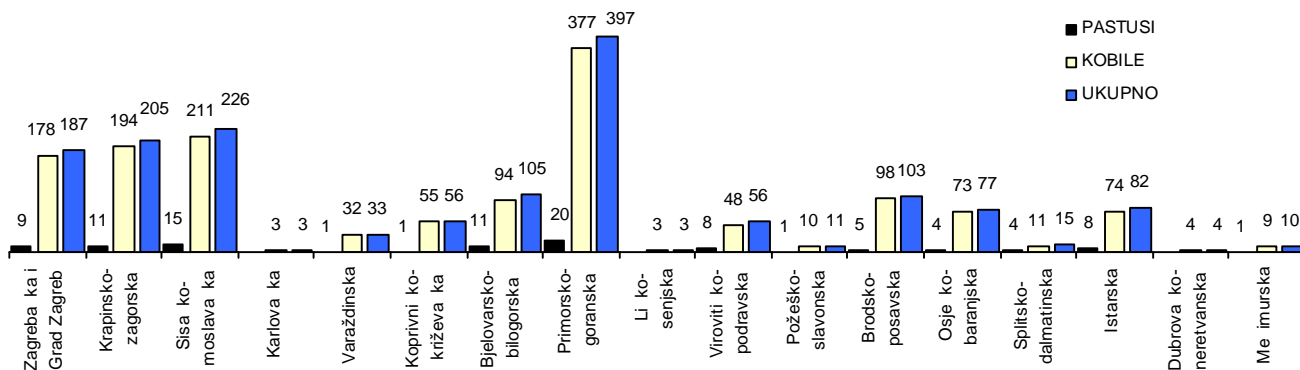
Graf 44. Review of numerical strength of Croatian Coldblood horses in Croatia according to county

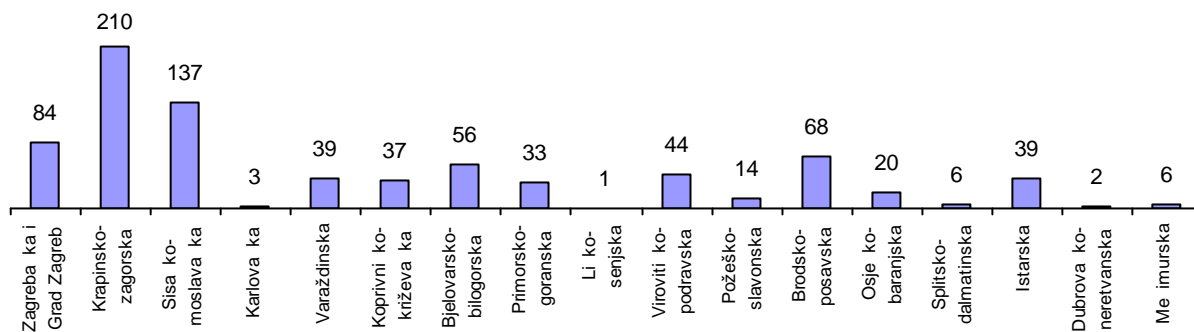
Udio reproduktivnih grla u odnosu na sveukupnu populaciju hrvatskog hladnokrvnjaka iznosi 53,98%. Najveći broj rasplodnih pastuha i kobila nalazi se na prostoru Primorsko – goranske županije.

Graf 45. Obuhvat rasplodnih pastuha i kobila hrvatskog hladnokrvnjaka prema županijama u 2005. godini

Graf 45. Comprehension of sire stallions and dam mares of Croatian coldblood range according to counties in 2005.

Graf 46. Pregled brojnog stanja uzgajivača/vlasnika hrvatskog hladnokrvnjaka u RH prema županijama
Graf 46. Review of numerical strength of Croatian Coldblood breeders/owners in Croatia according to county

Središnji savez udruga uzgajivača pasmine konja hrvatski hladnokrvnjak, Voloder - SSUUHH

Središnji savez udruga uzgajivača pasmine konja hrvatski hladnokrvnjak (dalje u tekstu Središnji Savez ili SSUUHH) predstavlja nacionalni središnji savez s ciljem organizacije provedbe uzgoja pasmine konja hrvatski hladnokrvnjak na području Republike Hrvatske. Kao nacionalni Središnji savez je samostalna nestranačka organizacija dragovoljno udruženih udruga – ergela uzgajivača pasmine konja hrvatski hladnokrvnjak u Republici Hrvatskoj radi zaštite promicanja zajedničkih gospodarskih i interesnih ciljeva.

Uzgojni program saveza verificiran je 2004. godine od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske. Od potpisivanja ugovora između HSC-a i SSUUHH, savez samostalno djeluje u provedbi uzgojnog programa pasmine hrvatski hladnokrvnjak. Najveći naglasak SSUUHH je stavio na uniformiranje populacije i korekcije vanjštine u onim područjima Hrvatske u kojim populacija značajno odstupa od poželjne vanjštine postavljene uzgojnim programom. Iz toga razloga na rasplodne pastuhe postavljeni su strožiji kriteriji pri odabiru, a za područja s najvećom devijacijom od strane SSUUHH odobren je ulazak četiri pastuha pasmine mađarski hladnokrvnjak kao korektora (foto 1, 2, 3 i 4). Sinovi ovih pastuha iz pripusta s kobilama poželjne vanjštine, biti će upućivani na pripuste upravo u područja u kojim je kvalitet uzgoja hrvatskog hladnokrvnjaka najlošiji.

Foto 1. Rasplodni pastuh 132 Bandi, mađarski hladnokrvnjak, ŽB 51 00132 00
Foto 1. Sire staillon 132 Bandi, Hungarian Coldblood, LN 51 00132 00

Foto 2. Rasplodni pastuh 229 Lejto, mađarski hladnokrvnjak, ŽB 51 00229 01

Foto 2. Sire staillon 229 Lejto, Hungarian Coldblood, LN 51 00229 01

Foto 3. Rasplodni pastuh 78 Obester, mađarski hladnokrvnjak, ŽB 51 00078 00
Foto 3. Sire staillon 78 Obester, Hungarian Coldblood, LN 51 00078 00

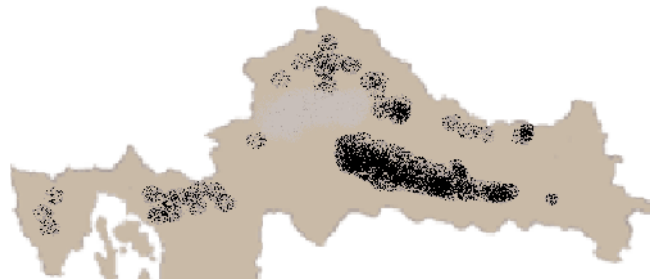
Foto 3. Rasplodni pastuh 239 Szilvezter, mađarski hladnokrvnjak, ŽB 51 00239 01
Foto 3. Sire staillon 239 Szilvezter, Hungarian Coldblood, LN 51 00239 01

Uzgoj hrvatskog hladnokrvnjaka dijeli se na tri subpopulacije:

1. Uzgoj u Ergeli Križevački Lemeš – Centar za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske
2. Uzgoj u udrugama koje su ujedinjene u SSUHH
3. Uzgoj izvan udruga – samostalni uzgajivači

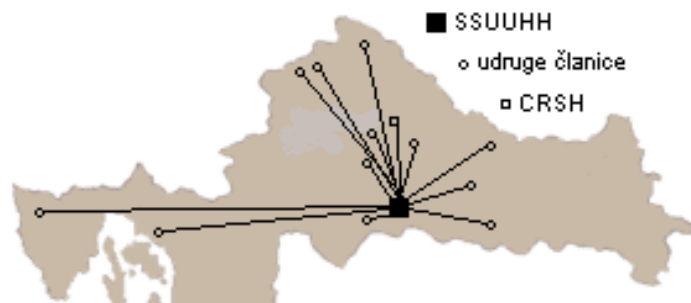
Rasprostranjenost hrvatskog hladnokrvnjaka proteže se od Istarske do Osječko – baranjske županije (karta 1).

Karta 1. Uzgojno područje hrvatskog hladnokrvnjaka u RH
Map 1. Breeding region of Croatian Coldblood in Croatia

Uzgajivači hrvatskog hladnokrvnjaka povezani su preko udruga u SSUHH (karta 2).

Karta 2. Organiziranost uzgoja hrvatskog hladnokrvnjaka u 2005. godini
Map 2. Organization of breeding of Croatian Coldblood in year 2005.

U 2005. godini SSUUHH izdao je priručnik za uzgajivače hrvatskog hladnokrvnjaka u kojem su pravni akti saveza, uzgojni program, pravilnik o radu stručnog savjeta uzgojnog programa, a na kraju priručnika nalaze se primjerci sve potrebite uzgojne dokumentacije (prikaz 2). Ideja za ovaj priručnik došla je po uzoru na neke uzgojne organizacije u zemljama EU. Treba istaknuti da je ovo prva publikacija ovakve prirode izdana od strane neke konjogojske uzgojne organizacije u Hrvatskoj. Financijska sredstva za izdavanje ovog priručnika osigurao je dr.sci. Pero Božić, direktor Centra za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske.

Prikaz 2. Priručnik za uzgajivače hrvatskog hladnokrvnjaka
Exposition 2. Handbook for breeders of Croatian Coldblood horses

U Republici Hrvatskoj ergelski uzgoj hrvatskog hladnokrvnjaka provodi samo Ergela "Križevački Lemeš" – Centra za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske. Ova ergela osnovana je 1991. godine, a djeluje u sastavu Centra za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske d.o.o. Zagreb. U 2005. godini Centar za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske u matično stado uveo je pastuha *Bandi*, ŽB 51 00078 00, mađarske hladnokrvne pasmine (foto 1).

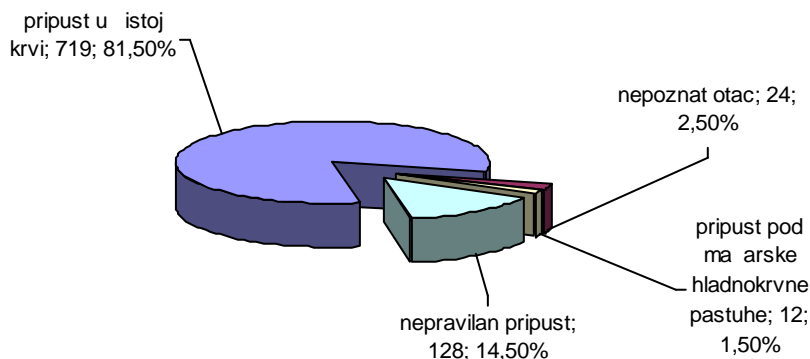
Tablica 22. Brojno stanje hrvatskog hladnokrvnjaka u Ergeli Križevački Lemeš prema kategoriji
Table 22. Numerical strength of the Croatian coldblood in Križevački Lemeš Studfarm according to category

Kategorija / Category	Godina 2005. / Year 2005.
Pastusi / <i>Stallion</i>	1
Kobile / <i>Mares</i>	16
Muška omad / <i>Colts</i>	3
Ženska omad / <i>Fillies</i>	2
Muška ždrebad / <i>Male foals</i>	11
Ženska ždrebad / <i>Female foals</i>	4
UKUPNO / TOTAL	37

Usporede li se podaci poštivanja uzgojnog programa iz 2005. godine, uočava se značajno poboljšanje (graf 47). Udio ispravnih pripusta, u što se ubraja pripust u čistoj krvi i pripust pod odobrene pastuhe mađarskog hladnokrvnjaka u 2005. godini je iznosio čak 83% (81,50% + 1,50%).

Graf 47. Pregled poštivanja uzgojnog programa konja pasmine hrvatski hladnokrvnjak u RH u 2005.

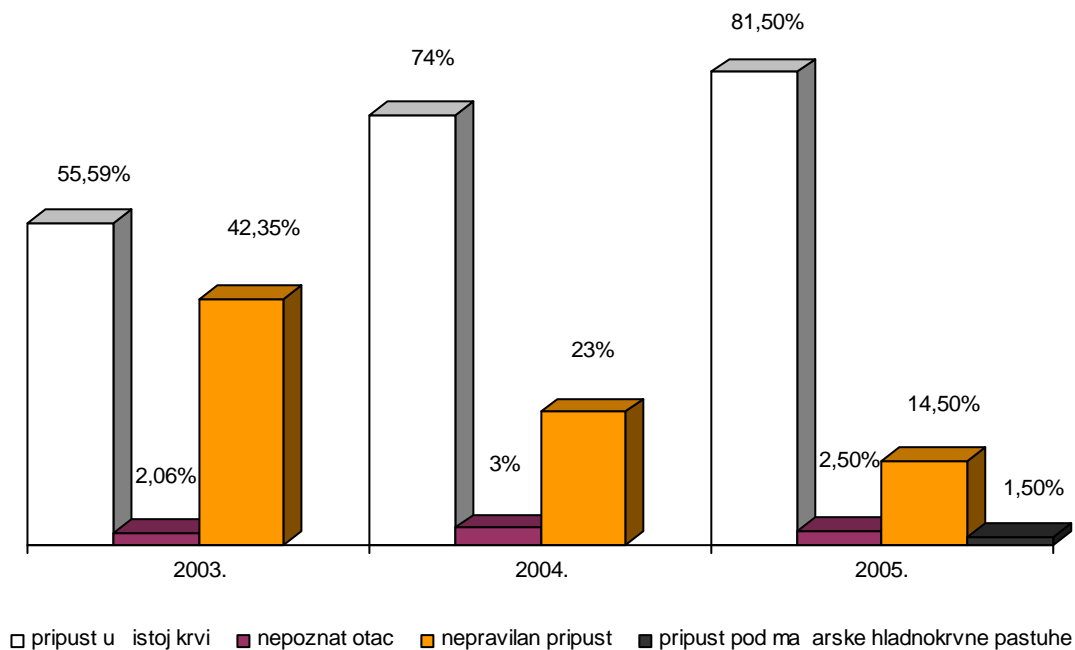
Graf 47. Review of horse breeding by the rules of breeding program for Croatian Coldblood horses in Croatia in year 2005.

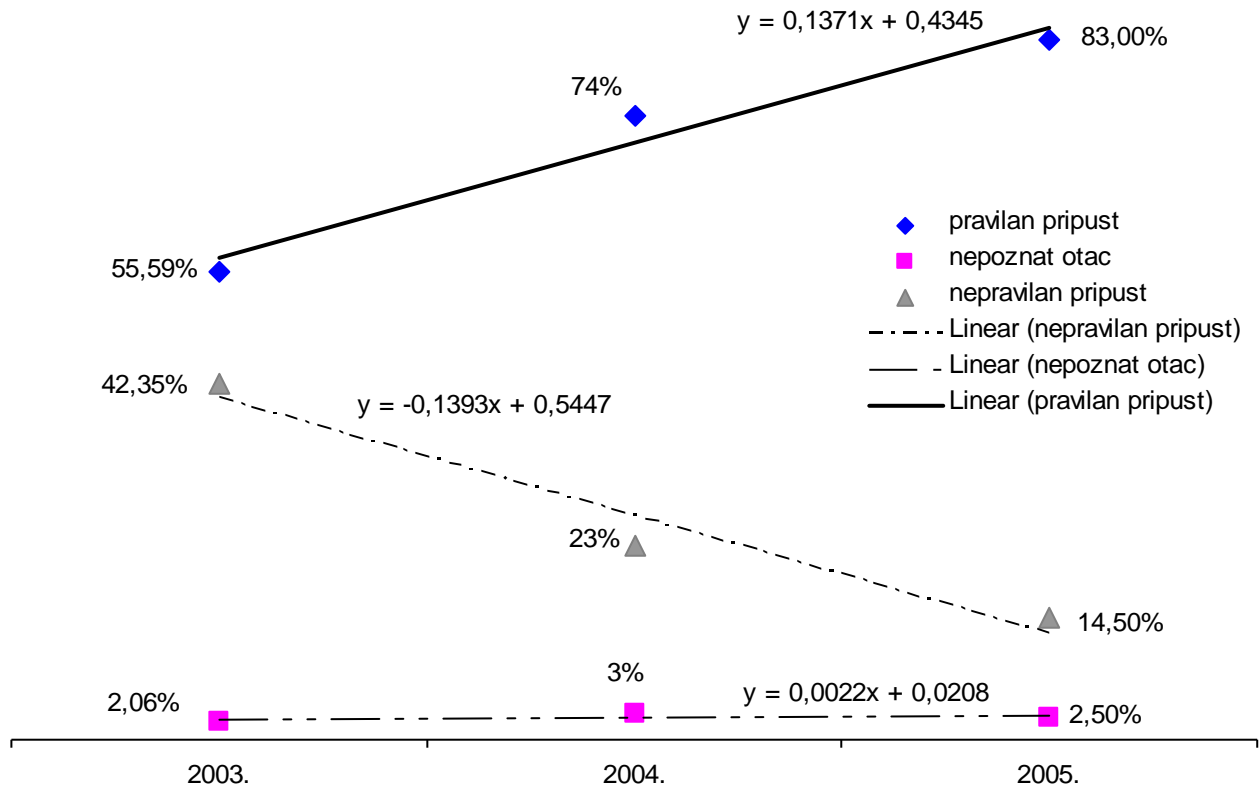
U odnosu na 2004. godinu udio ispravnih pripusta uvećao se za 9%, dok u usporedbi s 2003. godinom, udio ispravnih pripusta iznosi čak 27,41% (graf 48 i 49).

Graf 48. Poštivanje uzgojnog programa konja pasmine hrvatski hladnokrvnjak od 2003. do 2005.

Graf 48. Breeding by the rules of breeding program for Croatian Coldblood horses in Croatia from 2003. to 2005.

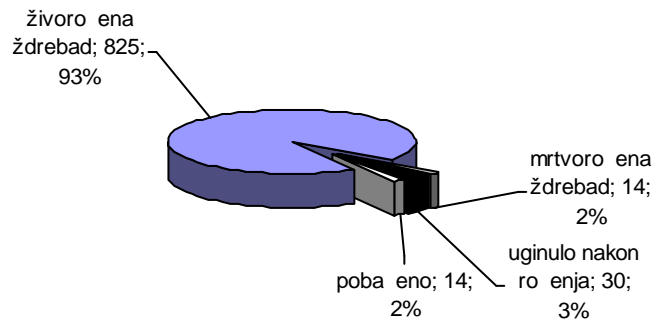

Graf 49. Usporedba poštivanja uzgojnog programa konja pasmine hrvatski hladnokrvnjak od 2003. do 2005. godine
Graf 49. Comparison of breeding by the rules of breeding program for Croatian Coldblood horses in Republic of Croatia from 2003. to 2005. years

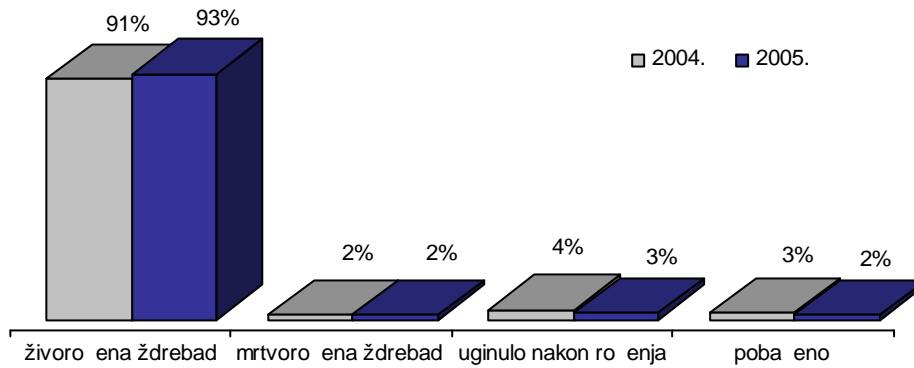
Poboljšanje nije samo zamjećeno u udjelu pravilnih pripusta nego je došlo i do poboljšanja reprodukcijskih svojstava.

Graf 50. Statistika reprodukcijskih svojstava kobila hrvatskog hladnokrvnjaka u RH u 2005.
Graf 50. Statistical review of reproduction characteristics of Croatian Coldblood mares in Croatia in year 2005.

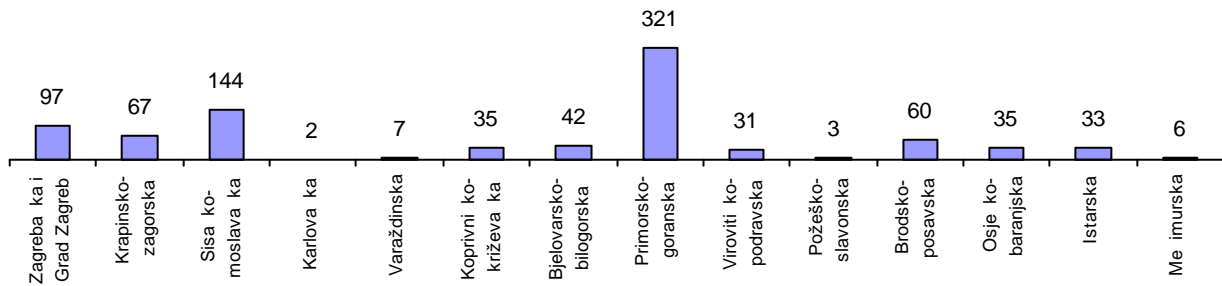

Udio živo rođene ždrebadi povećao se za 2%, tj. udio pobačaja i uginuća nakon ždrebljenja se umanjio za po 1% (graf 51).

Graf 51. Usporedba reprodukcijskih svojstava kobila hrvatskog hladnokrvnjaka između 2004. i 2005. godine
Graf 51. Comparison of reproduction characteristics of Croatian Coldblood mares between years 2004. and 2005.

Graf 52. Ždrebac hrvatskog hladnokrvnjaka rođena u 2005. prema županijama
Graf 52. Newborn Croatian Coldblood foals in 2005. range according to counties in 2005

Zbog velikog obima popis novorođene ždrebadi hrvatskog hladnokrvnjaka u 2005. godini nije predstavljen u ovom izvješću.